

Nasjonalt geodataråd – referat fra møtet 6.juni 2017

Møtet fant sted hos Oslo kommune, Plan- og bygningssetaten, Vahlsgate 1, Oslo, kl 12 - 16

Tilstede:

Alvhild Hedstein (rådets leder), Anne Cathrine Frøstrup (Kartverket), Ellen de Vibe (Oslo kommune, PBE), Jens Sunde (Meteorologisk institutt), Jon Lea (DSB), Tore Brenden (FMGT), Bjørn Bjørnstad (Miljødirektoratet), Geir Hansen (Geodata), Harald Danielsen (Arendal kommune), Jørn Rolfsen (Landbruksdirektoratet), Mona Høiås Sæther (Trondheim kommune og Geoforum)

Forfall: Kirsti Slotsvik (Kystverket), Gyda Grendstad (Statens vegvesen), Morten Smelror (NGU) og Christine Korme (Abelia)

Fra KS under sak 8: Hallvard Hoen

Fra Geoforum under sak 9: Sverre Røed-Bottenvatn

Fra Kartverket (sekretariat): Erik Perstuen, Kåre Kyrkjeeide og Sissel Skovly

Velkommen

Nasjonalt geodatråd fikk presentert 3D-modellen av Oslo kommune som er utstilt i resepsjonen i Vahlsgate. Videre fikk rådet en presentasjon av Oslo kommunes prosjekt «Tim» hvor Tim er framtidens digitale innbygger. Det ble også gjennomgått Oslo kommunes eksisterende selvbetjeningsløsninger til bruk i plan- og byggesaksprosesser.

Jørn Rolfsen, Landbruksdirektoratet, er nytt medlem fra 2017 og ble ønsket velkommen.

Agenda ble godkjent.

Det ble i møtet 8.februar lagt opp til at saken «Geonorge som felles løsning – notat om mandat, rolle, gevinster og oppslutning» skulle opp i dette møtet. Dette er av praktiske årsaker flyttet til møtet 30.august.

Sak 07 /2017 Referat fra forrige møte (8.februar 2017)

Ellen de Vibe ønsket et tillegg i referatet under sak 10/2016. Følgende tekst i kursiv legges til referatet fra møtet 8. februar - sak 10/2016:

Sak 10/2016 – Organisering av eiendomsoppmåling: Det ble påpekt av medlemmer fra kommunesektoren at det var uheldig at det ikke ble satt av nok tid i møtet i november til å diskutere meningsforskjellene knyttet denne saken. Dissensen ble kun referatført, men at det var ulike syn på saken i rådet burde blitt synliggjort i et hørings svar fra Nasjonalt geodataråd. *Det er viktig at framtidige drøftinger i rådet skjer på en måte som oppleves likeverdig av alle medlemmer i rådet.*

Leder opplyste om at det var flertall for at hørings svar ikke skulle sendes da det var for kort tid fram til høringsfristen til å utforme et svar som synliggjorde dissensen på en god måte. Det blir viktig å

etablere en god prosess med nok tid i forbindelse med framtidige høringer, slik at rådet også kan sende høringsvar der det er uenighet i rådet.

Rådets leder orienterte om saker fra KMD:

- **Utredning om organisering av eiendomsoppmåling i Norge**

Her har det vært høring med over 240 høringsvar som er bearbeidet i departementet og regjeringen vil fremme en lovproposisjon om dette. Tidspunkt er enda ikke avklart.

- **Prop L 110 om endringer i plan- og bygningsloven og noen mindre endringer i matrikkelloven sluttbehandles i Stortinget 13. juni**

Lovforslaget gjelder bl.a krav til dokumentasjon om ledninger og infrastruktur i grunnen og forslag om at regionalt planforum skal være obligatorisk i alle landets regioner

- **Arbeid med bedre samordning og krav til standardisert kartfesting av ledninger i grunnen**

Det er nå klart for offentlig høring – et høringsnotat om forslag til endringer i vegloven og ledningsforskriften som omfatter tiltak for bedre koordinering mv. ved planlegging og utførelse av ledningsarbeider i veggrunn.

- **Nasjonal geodatastrategi**

Forslaget som ble mottatt fra geodatarådet og samordningsgruppen har vært gjennomgått i Difi og i departementet og vil bli drøftet i statssekretærutvalg for IKT denne uka, før departementet gjør sine konklusjoner med tilbakemelding til geodatarådet og samordningsgruppen.

KMD har forutsatt at det arbeides videre med en handlingsplan parallelt med endelig behandling av strategien i departementet og vil i 22. juni samle flere avdelinger og underliggende etater til et møte med arbeidsgruppa som arbeider med handlingsplanen.

Vedtak: Referatet fra møtet 8. februar ble godkjent med en tilføyelse under sak 10/2016.

Sak 08 /2017 Oppfølging av strategiarbeidet

Informasjon om KS Digitaliseringsstrategi v/Hallvard Hoen, KS

Se presentasjon «Digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner 2017-2020»

Presentasjonen kort oppsummert:

KS samarbeider tett med kommuner og fylkeskommuner om utvikling og samordning av innsatsen på digitaliseringsområdet. Arbeidet er forankret i KS' hovedstyre som har etablert et digitaliseringsråd (KomMIT-rådet) som gir sin tilrådning til strategi og prioritering av utviklingsoppgavene i KS. Digitaliseringsrådet og KS utvikler digitaliseringsstrategi for kommuner og fylkeskommuner. Strategien tar for seg de 5 satsingsområdene fra stortingsmeldingen «Digital agenda».

Ytterligere informasjon om strategien – se nettversjonen her: www.ks.no/digi

Strategien tar for seg spesifikke tjenesteområder og konkretiserer hvordan målene kan nås innenfor disse. Et av disse er *plan, bygg og geodata*.

Verktøykasse plan- og byggesak: www.ks.no/planbygg

Kommentarer/spørsmål fra Rådet:

- Det må påpekes at målet er effektivisering i offentlig sektor og ikke av offentlig sektor. Tiden hvor offentlige ansatte «henger på spaden», er over.
- «SvarUt» er en komponent som blant annet inngår i byggesaksbehandlingen og som gir utbygger digitalt svar. Det er eksempel på det digitale førstevalg. Et spørsmål er i hvilken grad det er behov for å videreføre andre (analoge) alternativer?

Flere medlemmer ser ikke noe problem med analoge alternativ når disse tjenestene er sentraliserte og effektive. Det offentlige har en plikt til å ivareta innbyggere som ikke er digitale.

- Hvilke finansieringsmekanismer foreligger når prosjekt skal gjennomføres?
Hoen: KS har bevilget noe penger til digitaliseringsarbeidet. Pengene skal hjelpe prosjekt fra utviklingsfase til driftsfase

Hva mener KS at Nasjonalt geodataråd bør gi råd om i denne saken?

Det er et ønske fra KS at Nasjonalt geodataråd er pådriver til at DOK-data holder den kvalitet som er nødvendig i plan- og byggesaksarbeidet og gjøres enkelt tilgjengelig for kommunene. Videre bør Rådet initiere prosjekter som bidrar til å sikre god kvalitet data innenfor områder der vi i dag har gap.

Status for nasjonal geodatastrategi og handlingsplan til strategien v/Kåre Kyrkjeide, KV

Se presentasjon «Geodatarådet_juni17_KK»

Presentasjonen kort oppsummert:

Arbeidsgruppen tar nå for seg hvert enkelt delmål, gjør en analyse av type tiltak, forslag til prioritering og hvem som er ansvarlig og involvert i tiltaket. Gruppen ønsker feedback til tiltak fra «alle» typer aktører. Det gjennomføres møter med strategiske aktører for å få innspill. Det har vært møte med Forskningsrådet og det skal være møte med representanter fra Abelia, Virke og IKT-Norge før sommeren.

Det er mange pågående satsinger som må synliggjøres og skaffes oppslutning om nå. Videre er det viktig at prioriterte nye områder og satsinger, får fokus framover.

Det jobbes videre med en hensiktsmessig presentasjonsform av både strategien og handlingsplanen. Det legges opp til en digital presentasjonsform

Kommentarer/spørsmål fra Rådet:

- Standardisering og nasjonale forvaltningsløsninger er et viktig og nødvendig arbeid som gjøres. Samtidig må det ikke være til hinder for effektiv tilgang til gode data etablert for samme formål men i forskjellige forvaltnings-regimer. Det er derfor ønske om at det i større grad jobbes med å kunne samle lokale og nasjonale data og at disse kan forvaltes i felles baser.

Sørum-raset er et eksempel på utfordringen hvor nasjonale data ikke ga god nok informasjon, men hvor de lokale dataene ikke ble benyttet eller var tilgjengelige.

Strategiens handlingsplan blir tema på de kommende møtene i geodatarådet.

Sak 09 /2017 Utfordringer knyttet til rekruttering til bransjen v/Sverre Røed-Bottenvatn, Geoforum

Se presentasjonen «Rekruttering og profilering»

Presentasjonen kort oppsummert:

Grunnet dårlig rekruttering til geomatikkbransjen, nedgang i antall geomatikkstudenter og relaterte fagområder og nedgang i antall studieplasser, ble det i 2012 startet et prosjekt hvor målet var å snu den negative trenden og øke rekruttering til bransjen. Eierne av prosjektet er Kartverket, Geoforum og Geomatikkbedriftene.

Det er gjort et omfattende profileringsarbeid på utdanningsmesser og på studiestedene. Det er lagt ned mye arbeid i websider slik at de som er nyskjerrig på faget kan få god informasjon.

Undersøkelser viser at interesse for faget er hovedårsaken til valg av studieretning. Den interessen må skapes på et tidlig tidspunkt. Det er derfor også viktig å nå ut til eksisterende studenter slik at de kan påvirke nye, potensielle studenter i familie, vennekrets osv. Andre tiltak er stipendordninger og mulighet for sponset plass på Geomatikkdagene.

Tall fra 2016 fra studiestedene som tilbyr geomatikkfag, viser at trenden med dårlig søkning kan ha snudd. Studieplasser er fylt opp og lærekreftene beholdes. Det meldes om gode tall for 2017 også. Det er ingen krisestemning lenger.

Prosjektgruppen har gitt innspill til nasjonal geodatastrategi. Det gjøres nå også initiativ mot Forskningsrådet for å se på mulighetene for finansiering av en eller flere «nærings-phd». Det er generelt en utfordring å skaffe midler til forskning innenfor geomatikk. Geomatikkbedriftene ser ikke mulighet til å bidra alene her på grunn av de store kostnadene, men er åpne for å bidra til finansiering gjennom andre modeller hvor både offentlige og private aktører bidrar.

Tross alle gode tiltak og initiativ prosjektgruppen har sørget for, er det allikevel ønske om et signaturprosjekt som kan dra arbeidet noen steg videre. Dette kan være et tema for videre drøfting med geodatarådet.

Kommentarer/spørsmål fra Rådet:

- Det er en trend at det gjerne er de tverrfaglige studentene som er ønsket i bransjen – de som har anvendelige kombinasjoner av IT og faglige påbyggingsfag. Utfordrende å vite hvor fokuset skal rettes – mangfoldet eller på spisskompetansen. Det er nok behov for begge deler.
- Det er en viss økning i midler til phd. på andre områder. Industri og Forskningsrådet står sammen om denne typen tiltak.

- Det gis honnør til Geoforum som har jobbet med en langsiktig utvikling på alle plan. Men det har nok vært en tendens til at bransjen/faget er for dårlig synliggjort i tverrfaglige/-sektorielle programmer. Man bør tenke partnerskap og signaturprosjekt hvor det jobbes bevisst med dette.
- Finansiering av professorat er et viktig tiltak.
- Det er flere bransjer som ønsker tverrfaglig kompetanse. Geomatikere er ønsket inn i andre bransjer.

Rådet takket for nyttig orientering.

Sak 10/2017 – Muligheter for samarbeid med Forskningsrådet

- Videre oppfølging av Infrastrukturprogrammet

Se presentasjon «Geodatarådet_juni17_KK»

Presentasjonen kort oppsummert:

I forbindelse med strategiarbeidet har det vært gjennomført et møte med Norges forskningsråd. Forskningsrådet bevilger en fjerdedel av offentlige FoU-midler og det produseres store mengder geografisk informasjon i forskningsprosjekter finansiert av disse. Disse dataene er i dag lite tilgjengelig. Videre er det ønske om at det i større grad kan etableres forskningsaktivitet innenfor metoder for anvendelse og analyse av geografiske/romlige data.

Store private aktører driver også betydelig forskning, men dataene er ikke tilgjengelig.

Forskningsdata er i dag en stor ubrukt ressurs.

I GIS-bransjen foregår det betydelig utvikling, men lite forskning. Man ser et tverrsektorielt behov og det må gjøre framstøt mot departementene som bestiller forskningsprosjekt.

Kontakten med Norges forskningsråd videreføres, for i første omgang å bidra til at muligheter og betydning av romlige data og geografisk informasjon – geomatikk - innenfor de store programområdene blir bedre kjent.

I dag er det svært lite nasjonal forskning på geomatikk området. Det er det behov for, spesielt inn mot den store nasjonale satsingen på digitalisering og modernisering i privat og offentlig sektor. Det er i dag heller ikke muligheter til å finne aktuelle programmer å søke på for finansiering.

Dette er et tverrsektorielt behov. Det bør derfor gjøres et fremstøt inn mot departementene og deres prioriteringer inn mot NFR, å få opp programmer som direkte eller indirekte kan ha forskning på stordata-geografiske/romlige data som en sentral del. Rådet kan gjennom sin rolle og sitt mandat komme med innspill om det.

Konklusjon:

Det bør gjennomføres en vurdering av behov og muligheter for nye satsinger på et mer dedikert programområde eller å gå videre med en eller flere felles søknader under eksisterende programområder i Norges forskningsråd.

Videre er det også viktig å tydeliggjøre krav til prosjektene som håndterer og etablerer geografisk informasjon, slik at viderebruk av informasjon kan sikres og at dataene kan håndteres i den geografisk infrastrukturen. På dette området bør hele forskningssektoren ta et større ansvar.

Sak 11/2017 – Neste møte og eventuelt

Neste møte er 30.august kl 9 – 15 hos Kartverket Oslo.